

M. Cole

LECKE GYILKOSSÁGBÓL

Fordította:
Veres Júlia

Megjelent:
Rakéta regényújság
1976. 39. számában

Joseph Newton kényelmesen elhelyezkedett a Cornish Riviéra Expressz egyik első osztályú fürkéjének sarkában. Egyelőre egyedül volt a fürkében, és abban reménykedett, hogy ha elegendő mennyiségű plédet, bőrröndöt, könyvet és újságot rak szét az üléseken, sikerül elijesztenie útitársait, és egyedül is marad – hiszen a hosszú szerelvény korántsem volt tele. Vegyük őt szemügyre, és ismerkedjünk meg vele egy kissé, mielőtt kalandja megkezdődne – és bevégeződné.

Kora? Úgy negyvenöt évesnek nézné az ember, de valójában valamivel fiatalabb. Ami a testalkatát illeti, a „jól táplált” rá az udvarias jelző, de mi, akik nem kívánjuk illúziókban ringatni magunkat, nyugodtan nevezhetjük pocakos, nem kifejezetten kövér, de a jóléttől elpuhult figurának. Arca puffadt, a szeme alatt fehéres, ajka petyhüdt, gunyoros.

Szőke, erősen ritkuló haja kifogástalanul fésült, ruhája remek szabású és gondozott, de nem az a fajta ember, aki viselni is tudja. Mindent összevéve, az angol középosztály jómódú, tökéletesen elégedett és némileg elpuhult tagjának látszik, és valóban az is.

Foglalkozása? Üzletembernek lehetne gondolni, talán kereskedőnek vagy kisebbfajta vállalkozónak, nem szellemi pályán dolgozónak. Ez igaz is, meg nem is. Bizonyos értelemben szellemi munkát végez, és amit csinál, az kétségkívül üzlet.

Joseph Newton ő, a bestselleríró, akinek bűnügyi és rémregényei halomban álltak annak a könyvárusnak a standján is, amelyet az imént hagyott el, hóna alatt egy csomó újsággal. Művei a jó ég tudja hány millió példányban kelnek el, és a kiadók mesés összegeket fizetnek a szerzői és többszöri utánnomási jogokért.

De minek is mondjunk róla többet? Mindenki ismeri őt. Most éppen Cornwallba utazik, ahol kellemes kis huszonhét szobás vityillója van a tengerparton.

A vonat elindul, és Newton még mindig egyedül van a fülkében. Megkönnyebbülten felsóhajt, és a kezébe vesz egy képes újságot, amelyet ösztönösen egyik saját írásánál nyit ki. Pillanatnyilag nem jut eszébe, ki írta. Ócska sztori, gondolja. Meg kell tudnia, „négerei” közül melyiknek a szüleménye, és azonnal ki kell rúgnia az illetőt.

Joseph Newton gondolatmenetét ennél a pontnál hirtelen az az érzés zavarta meg, hogy valaki nézi őt. Felpillantott, és egy férfit látott a folyosón, aki mereven bámulta őt, valami furcsa szórakozottsággal a tekintetében. Newton visszabámult, s igyekezett a lehető legbarátságtalanabbnak látszani. Igazán pech volna, gondolta, ha most akarna valaki a fülkéjébe betelepenni.

Az idegen bámulta még egy darabig, aztán félrehúzta az ajtót, belépett, és Newton egyik táskájára hajította egymáshoz szíjazott párnáját és plédjét. Úgy látszott, ez minden csomagja. Newton kelleetlenül felállt, s elrámolta holmiját az egyik sarokból, mire az idegen leült, és nekilátott, hogy kicsatolja a szíjat. Aztán kényelmesen elhelyezkedett, a párnával a feje mögött, és behunyta a szemét. „Az ég szerelmére, remélem, legalább nem horkol”, gondolta Newton.

Míg második utasunk ilyenképpen békés szunyókáláshoz készülődik, nem árt talán egy kicsit szemügyre vennünk őt is, mert később még fontos lehet ismernünk. Cingár kis emberke, hatvanéves, vagy még annál is több, teljesen kopasz rózsaszínű koponyával és hihetetlenül ráncos és barázdás sárga állán ritkás, ősz szakállal. Aligha magasabb százhatvan centinél, és igencsak vézna alkatú, de szikárságában is van valami szívósság, ami épp ellentéte Newton hústömegének.

Nem annyira rosszul, mint inkább a különségig hanyagul öltözött. A ruhája szemlátomást jó szabónál készült, de mintha

vasvillával hányták volna rá. A zsebei tömöttek. A mellénye rosszul van begombolva, félreáll inge a nyakán, szétnyílt, a szerencsétlen inggomb az egyik oldalon fityeg, piros nyakkendője a másik oldalra csúszott. Ezenkívül egyik cipőjének levált a talpa, és most tehetetlenül laffog, amint keresztbe vetett lába lassan átveszi a vonat ritmusát.

A jövevény mindeme külsőségek ellenére kétségtelenül úriember, és inkább különcknek ítélnénk, mint szegénynek. Lehetne például valami módfelett szórakozott professzor, de valójában nem az. De hogy micsoda, arról Joseph Newtonnak sejtelme sincs.

Egy darabig csend volt a fülkében, miközben a Cornish Riviéra nyugat felé robogott London hosszan elnyúló külvárosain keresztül. Newton útitársa nem horkolt. A szeme csukva volt, ahányszor csak Newton ránézett; az író mégsem tudott szabadulni attól a furcsa érzéstől, hogy bámulják! Ostobaság, gondolta, és megpróbált beletemetkezni egy vadnyugati történetbe, de az említett érzés nem szűnt meg. Egyszer csak, mikor a vonat elhagyta Maidenhead állomást, útitársa megszólalt, csöndes, határozott hangon, mint aki megszokta, hogy közölje az ostobákkal, milyen ostobák. Iskolázott hang volt, enyhe skót akcentussal.

– Ha már gyilkosságoknál tartunk – mondta –, igazán nem volna szabad olyan pontatlannak lennie.

– Mi? – mondta Newton, s úgy meghökkent, hogy a képes újságot a padlóra ejtette. – Mit mond?

– Azt mondtam, hogy nem szabad olyan pontátlagnak lennie – ismételte meg a másik.

Newton felvette a képes újságot, és megvetően végigmérte útitársát.

– Nincs tudomásom arról, hogy gyilkosságokról, vagy ami azt illeti, bármi másról beszéltünk volna.

– Na látja – mondta a másik –, már elsőre is hallotta, mit mondok. Azt akarom mondani, hogy ha azt várja, hogy értelmes

emberek elolvassák az írásait, legalább azt a fáradságot vehetné magának, hogy hihetővé tegye őket.

Newton lenyelte az azonnal kínálkozó választ, hogy elég sok fajankó olvassa a könyveit ahhoz, hogy ne törődjék vele, mit gondolnak az értelmes emberek. Csak annyit mondott:

– Nem hiszem, uram, hogy a velem való társalgással jobban meg lenne elégedve, mint a könyveimmel – és tovább olvasott.

– Az könnyen lehet – mondta az idegen. – Azt hiszem, magát elkényeztette a siker. Pedig kezdetben volt fantáziája. Azokban az indián történetekben...

Talán semmiféle más megjegyzés nem készítette volna Joseph Newtont arra, hogy beszédbe elegyedjen az idegennel. De manapság már a kutya sem olvasta az ő indián történeteit, a kutya sem törődött velük, pedig ő nagyon is jól tudta, hogy azok voltak a legjobbak, amelyeket valaha is írt.

– ...volt szellem – mondta a másik –, és vihette volna is valamire, ha nem prostituálja magát.

– Tudatában van, uram – kérdezte Newton –, hogy ön páratlanul arcátlan?

– Igen – szólt a másik elégedetten. – Mindig az vagyok. Jót tesz az embereknek. S maga az utolsó könyvében valóban túlment minden határon.

– Melyikre gondol az utolsó könyveim közül? – kérdezte Newton, aki nem tudta eldönteni, mérgelődjön-e vagy mulasson a dolgon.

– A nagy ricsaj a címe – válaszolt csöndesen sóhajtva a másik.

– Ja, az – mondta Newton.

– Nos, ebben a könyvben – folytatta az idegen – az egyik oldalon Elinornak, a másikon meg Gertrude-nak nevezi a hősnőt. És nem tudja eldönteni, hogy egy vagy két b-vel írja-e a Robbins vezetéknevet. Egyik helyen vasárnap öli meg a hullát, a másikon meg hétfőn este. Ugyanezt a hullát tizenkét órával a gyilkosság után

még mindig meg nem alvadt vértócsában találják meg. A halottkém nem kevesebb mint tizenhét szabálytalanságot követ el a szemle során. És végül beleírt három gengszterbandát, egy titokzatos kínait, egy ismeretlen négert, amely nem hagy nyomot, és egy nemzetközi titkos társaságot a legmagasabb politikai körökből.

A kis öreg borzadva emelte égnek a kezeit az ijesztő felsorolás végeztével.

– Nos – kérdezte Newton –, ez minden?

– Sajnos, nem – mondta a másik. – A kötetben, a rengeteg sajtóhibán kívül, tizenöt olyan következetlenség van, hogy majd kiszúrja a szemet, kilenc durva tárgyi tévedés, és annyi nyelvtani hiba, hogy egy... egy szótárt lehetne vele megtölteni.

Newtonból erre már kitört a nevetés. – Úgy látszik, ön igen komolyan tanulmányozza a műveimet – mondta.

Az idegen levette a plédet a térdéről, gondosan összehajtogatta, és maga mellé fektette. Fogta és melléje tette a párnát is. Azután felkelt, és átült a Newtonnal szemben levő sarokba, egy ékkövekkel kirakott cigarettatárcát vett elő a zsebéből, kiválasztott belőle egy cigarettát, a tárcát visszatette a zsebébe, gyufát keresett, rágyújtott, és füstölni kezdett. Aztán újra elővette a tárcát, és megkínálta Newtont. – Lavery – mondta. – Tudom, hogy ez a kedvenc márkája.

Az igazság az, hogy Newton sohasem szívott Laveryt; de egyszer – jókora summáért – megengedte, hogy arcképét és a cigaretta kiválóságáról áradozó nyilatkozatát felhasználják a reklámján. Tulajdonképpen kipróbálhatná, hogy milyen. Elfogadta a felkínált cigarettát, és az idegen szolgálatkészen tüzet is adott. Newton pőfékelt. Nem is rossz, jobb, mint gondolná az ember, bár egy kicsit erős.

– Namármost szerintem – mondta az idegen – egy igazán jó gyilkosság lényege az egyszerűség. A maga könyveiben, a legtöbb könyvben, túlságosan is nagy hűhót csinálnak a gyilkosságokból. Egy igazán hozzáértő gyilkosnak semmilyen speciális

alkalmatosságra és gyakorlatilag semmiféle előkészületre sincs szüksége. Ergo: sokkal kevésbé fenyegeti az a veszély, hogy nyomokat hagy maga után. Miért, de igazán miért nem ír meg egy gyilkossági históriát ebben a szellemben, Newton úr?

Newton újra nevetett. Remekül szórakozott az öregúron.

- Ha a gyilkos csakugyan nem hagyta nyomokat maga után - mondta -, nem lenne mit megírni.

- De éppen ebben téved - bizonygatta a másik. - Egy tökéletesen egyszerű gyilkosságra van szükség, amelyet egy tökéletesen egyszerű megoldás követ - olyan egyszerű, hogy csakis egy nagy elme találhatja meg, mégpedig azáltal, hogy rájön a gyilkos elméjének tökéletes egyszerűségére.

- Ki nem állhatom a lélektani detektívregényeket - mondta Newton. - Ha magának ez tetszik, olvasson Van Dine-t. („Vagy bárkit azok közül, akik a fél karjukat odaadnák az én kelendőségem egytizedéért” - tette hozzá az arckifejezése.)

- Jó ég, maga teljesen félreért. Egyáltalán nem ilyesmire gondolok. Abban a történetben, amelyre én gondolok, nem lenne pszichológia. Inkább olyan lenne, mint William Blake költészete.

- Vagyis őrült - mondta Newton.

- Kristálytisztá - válaszolt a másik. - Talán egy példából jobban megérti. Elmondjam, miféle gyilkosságra gondolok?

- Ha tetszik - mondta Newton, aki hirtelen nagyon álmosnak érezte magát.

- Nagyszerű - mondta az idegen. - Csak előbb lehúzzom a redőnyöket.

Felugrott, és a fülke folyosó felőli oldalán leeresztette a redőnyöket.

- Így mindjárt jobb - mondta. - Nem fognak zavarni bennünket. Nos, tegyük fel - ez természetesen csak feltevés -, hogy két férfi utazik egy vasúti fülkében, akárcsak mi ketten, vadidegenek, de az egyiknek valahogy nem tetszik a másik képe... Figyel, Newton úr?

- Igen - motyogta álmosan Newton. Most már kifejezetten nehezeire esett nyitva tartania a szemét.

- Továbbá tegyük fel, hogy egyiküknél sincs semmiféle speciális holmi, csak ami ártatlan utasoknál lenni szokott - például egy pléd, egy párna és egy plédszj. . .

Miközben beszélt, az idegen felvette a plédszját a mellette levő ülésről.

- Hé! Mi van azzal a plédszjival? - kérdezte Newton, akit egy gondolatsor felélénkített egy pillanatra, de túl álmos volt ahhoz, hogy végigmenjen rajta.

- Kivéve persze egyetlen szál, ópiummal preparált cigarettát, amely erős ugyan, de semmi esetre sem halálos - folytatta nyájasan a másik.

- Mi a...? - mormogta Newton, aki most már hiába küszködött a teljes kábulattal.

- Igazán semmi sem akadályozná meg egy szép, csinos kis gyilkosság elkövetésében, igaz? - folytatta az öreg, aki beszéd közben váratlanul fürgén felállt, és a plédszját átvette Newton fején.

- Igaz, hogy nem? - ismételte meg, miközben szorosra húzta a szíjat áldozata nyakán, és szép gondosan megkötötte. Newton szája kinyílt, nyelve kilógott, és iszonyúan hörögni kezdett; a szeme kidülledt.

- És aztán - mondta az idegen - az utolsó művelethez kéznél lenne a párna. - Lefektette Newtont az ülésre, a párnát rászorította az arcára, és elragadtatott mosollyal ráült. A hörgés lassan megszűnt.

- A pléd - folytatta a vidám hang - feleslegesnek is bizonyult. Igazán, Newton úr, egy gyilkosság még könnyebb is, mint képzeltem, bár, azt hiszem, ritkán adatik meg az a szerencse, hogy az ember egyúttal az irodalomnak is szolgálatot tegyen.

Newton nem szólt rá semmit, ugyanis halott volt.

Az idegen egy darabig úgy maradt, ahogy volt, még mindig szelíden mosolygott magában. Aztán felemelkedett, levette a párnát Newton arcáról, majd gondosan megvizsgálva a holttestet, kioldotta a szíjat. Utána felszedte a félig elszívott cigarettát, kidobta az ablakon, plédjét szépen összehajtogatta, és hozzászíjazta a párnához, majd kinyitotta a folyosóra nyíló ajtót, és nyugodtan végigsétált a vonaton.

– Milyen kár! – mormogta útközben. – Nagyon jó kis történet lenne; de attól tartok, szegény ördög már sohasem tér magához, hogy megírja.

Joseph Newton holttestét az étkezőkocsi pincére találta meg, amikor az ebédrendelések miatt végigjárta a vonatot. Ahogy kinyitotta az egyik első osztályú fülke ajtaját – a fülke összes redőnye le volt húzva –, ott találta Newtont elnyúlva az ülésen, ahol útitársa hagyta. Kétségtelenül holtan. Nem volt kellemes látvány.

Mihelyt megbizonyosodott arról, hogy a férfi halott, szaladt a kalauzért. A vasúti alkalmazottak rövid megbeszélést tartottak a végzetes fülkében, és elhatározták, hogy Newbury állomás előtt megállítják a vonatot, és kihívják a rendőrséget, mielőtt bárki elhagyhatná a vonatot. Nyilvánvaló volt, hogy mivel a vonat Paddington óta nem állt meg, a gyilkosnak még rajta kell lennie, hacsak ki nem ugrott a teljes sebességgel haladó expresszből.

A rendőrség annak rendje és módja szerint meg is érkezett, megvizsgálták a holttestet, átkutatták a fülkét, egy másik utas nyomait keresve, ám hiába, mert a gyilkos volt olyan óvatos, hogy kesztyűt viselt működése közben; felírták a vonat több száz utasának nevét és címét, nagy körülményesen lekapcsoltatták a vonatról a kocsit, amelyekben a gyilkosság történt, és végül engedélyezték a jókora késésben levő expressz továbbhaladását.

Csak azokat az utasokat tartották vissza további kihallgatás céljából, akik ugyanabban a kocsiban utaztak, amelyekben Newton

fülkéje volt. De Newton útitársa nem volt köztük. Miután megadta pontos nevét és címét a rendőrségnek, békésen folytatta útját abban a két kocsival hátrább levő üres, első osztályú fülkében, ahova az egyszerűségből tartott sikeres bemutatója után átköltözött.

A Cornish Riviéra Expressz négyszázkilencvennyolc utasának a nevét írta fel a rendőrség Newburynél; azaz, ha Newtont is beleszámítjuk, négyszázkilencvenkilencet. Ehhez jönnek még a kalauzok, az étkezőkocsi és a mozdony személyzete, valamint a postavagon alkalmazottai – összesen ötszázötvenkilenc ember.

Ebből százhuszonhat volt nő, százötvenhárom gyerek, a többi férfi. A rendőrségnek éppen elég gyanúsítottat kellett lenyomoznia. Le is nyomozták őket, egytől egyig. De nem derült ki, hogy közülük akár egyetlenegy is ismerte volna Joseph Newtont, vagy bármi köze lett volna hozzá, kivéve persze könyveinek olvasóit. Newton múltjának aprólékos vizsgálata sem adott még halvány támpontot sem arra, hogy miért gyilkolhatták meg.

A rendőrség minden tőle telhetőt megpróbált, és a közvélemény meg a sajtó lelkesen asszisztált, hiszen egy ilyen eset, hogy meggyilkolnak egy detektívregény-író, és ráadásul a gyilkos nem hagy maga után semmiféle nyomot, igencsak izgatta az emberek fantáziáját. Néhányan odáig mentek lelkesedésükben, hogy magukra vállalták a bűncselekményt, nem kis munkát adva ezzel a Scotland Yardnak, hogy állításukat megcáfolja. De használható adat semmi nem derült ki, és az izgalom végül is lecsillapodott.

Több mint három hónappal később történt, hogy a fiatal gróf Queensferry felkereste Henry Wilsont, a Scotland Yard volt főfelügyelőjét, aki jelenleg az első számú magádetektív volt Angliában. Azzal a szerény kéréssel állt elő, hogy Wilson oldja meg Joseph Newton meggyilkolásának rejtélyét.

Amikor Wilson megkérdezte tőle, miért kívánja, hogy megoldja, a gróf azt válaszolta, hogy egy fogadásról van szó. Kiderült, hogy a gróf egy idős nagybátyja, a tiszteletre méltó Roderick Dominic

Acres-Noël, ötvenezer fontot tett fel egy penny ellenében, hogy unokaöccse nem tudja megoldani a problémát, és ő, akinek címe van ugyan, de pénze nincs, szívesen váгна zsebre ötvenezer fontot, amely bácsikájának, akinek pénze van, de címe nincs, meg se kottyanna. A szokatlan fogadás magyarázatául a gróf Roderick bácsi természetét hozta fel, aki állandóan a legképtelenebb dolgokra kötött fogadásokat.

– Tudja, a mi családunk már csak ilyen – tette hozzá a gróf. – Mindannyian örültek vagyunk egy kicsit. És bácsikámat igen felizgatta az eset, mert ő is ott volt a vonaton, amikor a gyilkosság történt. Még írt is róla a *Times*-nak.

Wilson el se tudta képzelni, hogy megoldhat egy olyan esetet, amelybe tökéletesen belebukott a Scotland Yard, amikor még friss volt a dolog; most, amikor az esetleges nyomok valószínűleg rég eltűntek. Még a legcsábítóbb ajánlat, az ötvenezer fontból való részesedése sem vitte kísértésbe, és így a gróf dolgavégezetlenül távozott.

De miután elment, Wilson azon vette észre magát, hogy sehogy sem tudja kiverni a fejéből az esetet. Annak idején, mint mindenki más, ő is sokat törte a fejét az ügyön; de már hetek óta eszébe sem jutott. És most újra itt volt – és nem hagyta nyugton.

Az ördögbe is, az mégse lehet – mert a természet rendje ellen való –, hogy valaki elkövessen egy gyilkosságot, és az égvilágon semmi nyomot ne hagyjon maga után. Úgy látszik, legalábbis a gróf bolond öreg bácsikája így gondolkozik, hacsak nem egyszerűen bolond. Nagyon valószínű, hogy az.

Wilson nem tudta volna megmondani, hogy pontosan mikor is határozta el, hogy még valamit azért megpróbál ezzel a képtelen rejtéllyel kapcsolatban. Talán akkor, amikor eszébe jutott, hogy a gróf szerint Acres-Noël maga is rajta ült azon a cornwalli vonaton. Lehet, hogy észrevett valamit, ami a rendőrség figyelmét elkerülte;

pontosan az a fajta öregúr, aki élvezi, hogy tud valamit, amit senki más nem tud. Mindenesetre van valami, amit meg lehet próbálni.

Wilson felhívta régi kollégáját, Blaikie felügyelőt a Scotland Yardon, és Blaikie majd megpukkadt nevetében.

– Feltétlenül oldd meg – mondta. – Boldogok, leszünk. Newton nevének még a hallatára is rosszul vagyunk... Igen, az öreg Acres-Noël rajta volt a vonaton, többet nem tudok róla... Á, sült bolond... Teljesen... Igen, írt a *Times*-nak, és le is hozták. Azt hiszem, három napra rá. Keressem ki neked?... Jól van. Ugye, szólsz nekünk, ha elkaptad a gyilkost?

Wilson behozta a *Times* bekötött példányait, és megkereste Acres-Noël úr levelét. Az újság nem méltatta arra, hogy a középső oldalon jelenjék meg, de szerencsére nem degradálta az „Olvasói levelek” közé sem.

„Uraim – szólt a levél –, a rendőrség módszerei az úgynevezett Newton-rejtéllyel kapcsolatban még a szokásosnál is nagyobb hivatali hozzá nem értésről tanúskodnak. Mint annak a vonatnak egyik utasa, amelyen Newton úr meghalt, rengeteg kényelmetlenségnek voltam kitéve – és hozzá kell tennem, hogy ezt csak az a szórakozás enyhítette némileg, amelyet a rendőrség meddő és hozzá nem értő nyomozása nyújtott.

Nyilvánvaló, hogy a rendőrségnek halvány fogalma sincs a gyilkosság indítóokairól. Ez jól látszik a nyomozásból. Ha csak egy kicsit is vennék a fáradságot, és elgondolkoznának azon, hogy mi lehetett az indítók, ahelyett hogy haszontalan adatokat gyűjtenek, az ügy látszólagos bonyolultsága egy csapásra eltűnne. Az igazság rendszerint egyszerű – túl egyszerű ahhoz, hogy az ostobák észrevegység. Miért ölték meg Newtont? Erre válaszoljanak, és világosan ki fog derülni, hogy csakis egyvalaki ölhetette meg. Az indítók teljességgel egyéni.

Tisztelettel stb.

Szavamra – mondta magában Wilson furcsa egy levél!

Újra meg újra elolvasta, úgy meredve a papírra, mintha a gyilkos neve ott lenne a sorok között.

Hirtelen felugrott, és tőle szokatlan izgalommal elrohant Blaikie felügyelőhöz. Tíz perc múlva már az irodájában ült. Blaikie konokul hitetlenkedve hallgatta a javaslatát.

– Tudom – erősködött Wilson –, hogy a dolog nem biztos, az esély egy az ezerhez. De mégiscsak esély, és én ki akarom próbálni. Nem kérem, hogy elkötelezzétek magatokat, csak néhány emberre van szükségem. Nem érted, hogy ebben a különös levélben a lényeg az, ahogy az indítók kérdésén lovagol? Sőt a levél azt sugallja, hogy írója tudja, mi volt az indítók! Nos, hogyan tudhatná, hacsak...

– De ha így van, az az ember örült! – tiltakozott Blaikie.

– Ki hallott már olyat, hogy valaki meggyilkoljon egy vadidegen embert, csak azért, hogy megmutassa neki?

– Miért ne lehetne örült? Te magad mondtad, hogy az egész család örült, mindenki tudja róluk.

– Hát elég ütődöttnek kell lennie – jegyezte meg Blaikie ha fogja magát, és csak úgy szépen besétál az egérfogódba.

– Majd elvállik – mondta Wilson. – Ha nem segítesz, megpróbálom egyedül. Muszáj megpróbálnom a végére járni. – És Blaikie végül is beleegyezett.

A következőképpen az volt, hogy Wilson, rögtön a beszélgetésük után, intézkedett, hogy adják postára az alábbi hamisított levelet, igen gondosan utánozva az állítólagos feladó kézírását. A levelet a Joseph Newton cornwalli nyaralójához legközelebb eső postaládjába dobták be.

„Kedves Acres-Noël úr – állt a levélben – amióta néhány hónappal ezelőtt volt szerencsénk találkozni, folyton arra a roppant érdekes kísérletre gondolok, amelyet volt szíves akkor nekem

bemutatni. De be kell vallanom, hogy még mindig nem győzött meg teljesen; és mélységesen lekötelezne, ha rábeszélhetném, hogy ismétlje meg. Úgy adódott, hogy a hét végén Londonba utazom, és a jövő szerdán térek vissza Cornwallba a Riviéra Expresszel. Ha lehetősége volna arra utazni, talán ismét találkozhatnánk.

Őszinte híve: Joseph Newton.”

Valaki, aki módfelett hasonlított a néhai Joseph Newtonra, kényelmesen elhelyezkedett a Cornish Riviéra Expressz egyik első osztályú fülkéjének sarkában. Egyedül volt a fülkében, és bár a vonat kezdett lassan megtelni, egyetlen más utas sem lépett be oda, míg a vonat el nem hagyta az állomást.

A fülkéhez közeledő utasokat a vasúti személyzet feltűnés nélkül figyelmeztette.

A vonat még nem érte el teljes sebességét, amikor a magányos utas arra lett figyelmes, hogy valaki odakint áll a fülke előtt, és nézi őt. Felnézett a kezében tartott képes újságból, és viszonzta az ismeretlen tekintetét. Az lassan félrehúzta az ajtót, belépett a fülkébe, és átellenben leült a sarokba.

Alacsony kis öregember volt, ritkás szakállal, kopott ruhában. A nála levő egymáshoz szíjazott plédet és párnát maga mellé dobta az ülésre. Kibontotta a csomagot, és elhelyezkedett az ülésen, a párnával a feje mögött, a pléddel a térdén; a szíj mellette hevert az ülésen. Azután lehunyta a szemét.

Wilson ült és hallgatott. Idegfeszítő volt a végszóra való várakozás. De Wilson már tudta, hogy igaza volt. A milliomodnyi esély bevált.

A vonat keresztülrobozott – óráknak tűnt – a Maidenhead állomáson. Az öregúr hirtelen megszólalt.

– Ha már a gyilkosságnál tartunk – mondta –, rajtam a mentegetőzés sora. Attól tartok, a múltkor elügyetlenkedtem a dolgot.

– Ó, dehogy – mondta Wilson, remélve, hogy a hangja nem árulja el –, de ha volna olyan szíves, és még egyszer megmutatná...

– Örömmel – mondta az öreg.

Fürgén felpattant, és átült a Wilsonnal szemközti sarokba. Egy ékkövekkel kirakott cigarettatárcát vett elő a zsebéből, és megkínálta Wilsont. Az kivett egy cigarettát, s amíg a gyufa előkerült, széleseben gondolkozott egy másodpercig. Erre nem számított, és még az is kiderülhet, hogy a cigaretta mérgezett. De már nem volt mit tenni. Túrte, hogy Acres-Noel tüzet adjon, és az erős, édeskés íz igazolta gyanúját.

De szerencsére még alig szippantott a cigarettából, mikor a másik felállt, és az ablakhoz lépett.

– Ugyebár nincs kifogása ellene, ha lehúzom a redőnyt? – kérdezte; Wilson pedig kihasználta az alkalmat, és villámgyorsan kicserélte a gyanús cigarettát a saját cigarettájával. Nagyon megkönnyebbült, de nyilvánvaló volt, hogy úgy kell tennie, mintha érezné a kábítószer hatását. Az álmoság látszott a legtermészetesebbnek. Ásított egyet.

– Azt hiszem, eddig érti – mondta a másik.

– Tökéletesen – válaszolta lassan Wilson. – Kérem... folytassa... – A szeme lassan lecsukódott, feje félrebillent.

Az öreg megragadta a plédszíjat.

– Most jön a következő lépés – mondta, és megpróbálta átdobni a hurkot Wilson fején. De Wilson felugrott, kiparírozta a szíjat, és megnyomott maga mellett egy gombot, amely a szomszédos fülkében felszerelt jelzőcsengőhöz vezetett.

Alig kezdett el viaskodni immár őrzöngő ellenfelével, két jól megtermett civil ruhás rendőr rontott be a segítségére. Acres-Noelt, aki hol az ártatlanságát bizonygatta, hol pedig eszelősen rikácsolva kacagott, hamarosan ártalmatlanná tették. A vonat lassított, és megállt a Newbury Lóversenypálya kihalt állomásán, ahol a fogoly

és őrzői szinte észrevétlenül leszálltak. Azután gyorsan továbbindult.

Acres-Noël úrnak, a broadmoori elmegyógyintézet lakójának csupán egy bánata van. Sehogy sem érti, miért nem kaphatja meg Joseph Newton új könyveit. Látni szeretné, hasznára vált-e a népszerű írónak a gyakorlati kriminológiából tőle kapott lecke.